

אמנסטי אינטרנשיונל منظمة العفو الدولية

16.8.20

לכבוד
בנימין נתניהו, ראש הממשלה
ישראל כץ, שר האוצר
עמיר פרץ, שר הכלכלה
איציק שמולי, שר הרווחה

הנדון: קריאה להקמת מנגנון סיוע פרטני לעצמאים ולעסקים שקרסו בעקבות משבר הקורונה

שלום רב,

אני פונה אליכם כמנכ"לית אמנסטי אינטרנשיונל ישראל בקריאה לייצר בהקדם מנגנון סיוע פרטני לעצמאים ולעסקים שנפגעו קשה במיוחד ממשבר הקורונה ובפרט מי ששייכים לענפים שקרסו בעקבות המשבר, וזאת לאור העיוותים הקיימים במנגנון הסיוע הנוכחי.

כפי שפורט על ידכם בהזדמנויות שונות, מנגנון הסיוע הנוכחי לעצמאים מאופיין בקריטריונים "שטוחים" לצורך זירוז העברת הכספים לבעלי עסקים שקרסו. לפיכך גובה הסיוע נקבע לפי ההכנסה הממוצעת של העצמאים בטרם פרצה מגפת הקורונה, ולא בהתייחס לשיעור הירידה בהכנסות כעת. אבל כתוצאה מכך, מי שחווה ירידה של 40% בהכנסות ומי שחווה ירידה של 95% בהכנסות קיבלו את אותו סכום פיצוי אם הם הרוויחו בממוצע אותו סכום לפני המשבר. אפיון זה הביא לכך שחלק מהעצמאים קיבלו סיוע שלא מספיק להם בשביל לשרוד, על אף שהמדינה אחראית במידה רבה לפגיעה בפרנסתם. מנגד, ישנם עצמאים שקיבלו סיוע שבצירוף הכנסתם הנוכחית מביא אותם להכנסה מצרפית שעולה על הכנסתם בטרם החלה תקופת הקורונה.

למרות הקלות היחסית שבה ניתן לאתר את מי שהכנסתם נשחקה בצורה קיצונית ולהגיש להם סיוע נוסף, הדבר לא נעשה באופן מקיף ושיטתי. לפי פרסומים שונים מסתמן כי חבילות הסיוע לענפים הנפגעים במיוחד נבנו טלאי על טלאי ובאופן שנתן מענה בעיקר לעסקים הגדולים כך שבמקרים רבים העסקים הקטנים והעצמאים נותרו ללא סיוע מיוחד. כך למשל בתחום התיירות [אשרה הממשלה](#) מתווה סיוע לענף התיירות והמלונאות אך [לפי פרסומים בתקשורת](#) לא ברור כיצד יחולק הכסף ומסתמן שהוא יופנה בעיקר לבתי מלון בצורה של סיוע בארנונה, מה שיותר עצמאים ועסקים זעירים בתחום התיירות ללא מענה. בנוסף, עצמאים בענפים שקרסו עשויים להיות זכאים בתנאים מסויימים לדמי אבטלה (למרות שאינם שכירים), באם הם מורי דרך, אמנים או מרצים, מדריכים ומורים העובדים כעצמאים, אבל גם זאת תחת תנאים מוגבלים בלבד. למעשה, הגדרות אלו לא חלות על כלל העצמאים שנפגעו קשה במיוחד ולכן עצמאים רבים בענפים שנפגעו

אמנסטי אינטרנשיונל منظمة العفو الدولية

ישראל
אשראיל

אינם זכאים לדמי אבטלה (שהם בעצמם לא פעם נמוכים מדי) אלא זכאים רק למענק כעצמאים שאמור להתווסף להכנסתם הנוכחית. ואולם מי שהכנסתם נשחקה לחלוטין או כמעט לחלוטין, בשל העובדה שהענף בו הם עוסקים מושבת, יאלצו, למעשה, להסתמך על סכום הסיוע כמקור פרנסה בלעדי ובמצבים רבים הדבר יוביל אותם למצוקה, כי הסכום פשוט בלתי מספיק.

אדגיש בפניכם כי כשל זה עלול להוות הפרה של זכויותיהם הכלכליות והחברתיות של אותם עצמאים; זכויות שהמחוייבות להן נמדדת ביתר שאת בעת משבר חריף, ומעוגנת באמנה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות שעליה ישראל חתומה עוד מ-1991. יש לציין כי סקירה של מרכז המחקר והמידע של הכנסת¹ מלמדת כי מדינות כמו שוודיה ושוויץ דווקא העניקו סיוע פרטני נוסף לענפים שנפגעו מהמשבר באופן מיוחד.

לאור זאת, אנו קוראים לממשלה לפעול בהקדם ליצירת "קומה שנייה" של מדיניות, ולהקים בהקדם מנגנון סיוע ייעודי נוסף - ודחוף - למי שנפגעו מהמשבר באופן קשה במיוחד.

בברכה,

מולי מלקאר

מנכ"לית אמנסטי אינטרנשיונל ישראל